

Δελτίο Τύπου #11

18 Ιουνίου 2024

Τέχνες της θάλασσας: Έκθεση στην Αθήνα

4 Ιουλίου – 21 Σεπτεμβρίου 2024

Προβολή I & Δεξίωση Εγκαίνιων: 4 Ιουλίου, 20:30

Προβολή II: 11 Σεπτεμβρίου, 20:30

Goethe-Institut Athen

Ομήρου 14-16, Αθήνα

Επιμέλεια: Maurizio Borriello και Jacob Moe

Παραγωγή: Δίκτυο Αρχιπέλαγος

σε συνεργασία με το Goethe-Institut Athen με την υποστήριξη του Costas M. Lemos Foundation, του Goethe-Institut Athen και του υπόλοιπου κύκλου υποστηρικτών του Δικτύου Αρχιπέλαγος

Αμοργός, Κουφονήσια, Πάρος, Σαντορίνη και Σύρος. Πέντε νησιά διασυνδεδεμένα μέσω του αρχιπελάγους του Αιγαίου και της κυκλαδικής κουλτούρας.

Το Δίκτυο Αρχιπέλαγος παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Αθήνα την πλούσια και πολυδιάστατη ναυτική παράδοση των Κυκλάδων μέσα από την έκθεση πολλαπλών μέσων *Τέχνες της θάλασσας*, η οποία θα πραγματοποιηθεί από τις 4 Ιουλίου έως τις 21 Σεπτεμβρίου στο Goethe-Institut Athen. Η έκθεση ανιχνεύει τις συνδέσεις μεταξύ των θαλάσσιων αυτών κοινοτήτων του παρελθόντος και του σήμερα, μέσα από αρχαικό υλικό και σύγχρονη φωτογραφική, ηχητική και οπτικοακουστική τεκμηρίωση.

Σήμερα, τα νησιά του Αιγαίου βρίσκονται σε οριακό σημείο: η υποβάθμιση των φυσικών πόρων και η καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς, που επιδεινώνονται από την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, συνιστούν άμεσες απειλές για την περιοχή. Τα τελευταία χρόνια, οι ευρωπαϊκές επιδοτήσεις για την αποτροπή της υπεραλίευσης έχουν οδηγήσει στην καταστροφή των καΐκιών μειώνοντας ραγδαία τον παραδοσιακό αλιευτικό στόλο από τη δεκαετία του 2000· εν τω μεταξύ, οι παράκτιες αλιευτικές κοινότητες λιγοστεύουν, ενώ ο η εξάπλωση ξενικών ειδών ψαριών, η αύξηση της θερμοκρασίας της θάλασσας και η υπεραλίευση έχουν προκαλέσει δραματική μείωση των ιχθυοποθεμάτων. Καθώς η κοινωνία και το περιβάλλον υφίστανται αυτές τις επιταχυνόμενες αλλαγές, απαιτούνται νέα μοντέλα πολιτιστικής και περιβαλλοντικής δράσης.

Επισημαίνοντας τόσο την αξία και όσο και την επισφάλεια της ξυλοναυπηγικής, της αλιείας και της ναυσιπλοΐας στις Κυκλάδες, η έκθεση *Τέχνες της θάλασσας* στην Αθήνα καλεί το κοινό να αναπροσανατολίσει τις αισθήσεις του προς τη θάλασσα, προς ένα μέλλον που την περιλαμβάνει. Οι επισκέπτες της έκθεσης θα ανακαλύψουν ένα σύμπαν αντικειμένων, τοπίων, καΐκιών και πορτρέτων σε ξεχωριστές τοποθεσίες των νησιών, όπως το ναυπηγείο «Ταρσανάς» στη Σύρο, ο κόλπος του Αϊ-Γιάννη στην Πάρο, το καρνάγιο στην Αρμένη της Σαντορίνης, και τα ψαρολίμανα της Αμοργού και των Κουφονησιών. Στην έκθεση θα παρουσιαστεί επίσης ιστορικό υλικό από το Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Νάουσας (Συλλογή Οθωνα Κάπαρη) της Πάρου και από διάφορες ιδιωτικές συλλογές από τη Σύρο, την Αμοργό και τη Σαντορίνη.

info@archipelagonetwork.org www.archipelagonetwork.org

Δελτίο Τύπου #11

18 Ιουνίου 2024

Οι οπτικοακουστικές και φωτογραφικές αρχειακές εγκαταστάσεις που επιμελήθηκε ο ντοκιμαντερίστας Jacob Moe τονίζουν τον μεταβλητό χαρακτήρα του ιστορικού αρχείου, ενώ οι φωτογραφίες-ντοκουμέντα του εθνογράφου και ναυπηγού Maurizio Borriello επαναπροσδιορίζουν τα καρνάγια και τα θαλάσσια περιβάλλοντα των Κυκλάδων ως μελλοντικές πηγές τεχνικής και βιωματικής γνώσης.

Στο πλαίσιο της έκθεσης, θα πραγματοποιηθούν στις 4 Ιουλίου και τις 11 Σεπτεμβρίου μια σειρά από προβολές, όπου θα παρουσιαστούν αρχειακές, εθνογραφικές και αφηγηματικές ταινίες μικρού μήκους γύρω από τις θαλάσσιες κοινότητες στην Ελλάδα και όχι μόνο.

Οι *Τέχνες της Θάλασσας* αποτελούν μια σειρά εκθέσεων στην Αμοργό και την Αθήνα σε επιμέλεια των Maurizio Borriello και του Jacob Moe, που παρουσιάζει το Δίκτυο Αρχιπέλαγος σε συνεργασία με τον Επαγγελματικό Αλιευτικό Σύλλογο Αμοργού και το Goethe-Institut Athen, με την υποστήριξη του Costas M. Lemos Foundation, του Goethe-Institut Athen και του υπόλοιπου κύκλου υποστηρικτών του Δικτύου Αρχιπέλαγος.

Προσεγγίζοντας «από τα κάτω» την ανεύρεση και τη διατήρηση της κοινοτικής κληρονομιάς, οι εκθέσεις *Τέχνες της Θάλασσας* αναδεικνύουν τις λιγότερο απτές και μνημειώδεις μορφές της ναυτικής κουλτούρας και των σημερινών ξυλοναυπηγικών, αλιευτικών και ναυτιλιακών κοινοτήτων στην Αμοργό, τα Κουφονήσια, την Πάρο, τη Σαντορίνη και τη Σύρο. Μέσα από αρχειακό υλικό, φωτογραφίες-ντοκουμέντα, ηχητικά κολάζ και ντοκιμαντέρ μικρού μήκους, οι *Τέχνες της Θάλασσας* υπογραμμίζουν τη συνεχή σημασία τους με στόχο τη διασφάλιση της ύπαρξής τους στο μέλλον.

Τόσο το ιστορικό αρχειακό υλικό όσο και τα σύγχρονα οπτικοακουστικά τεκμήρια είναι το αποτέλεσμα της επιτόπιας έρευνας που διεξήχθη κατά τη διάρκεια του 2023-24 από το Δίκτυο Αρχιπέλαγος στο πλαίσιο του πρότζεκτ *Ναυτικές τέχνες των Κυκλάδων*, το οποίο παρουσιάστηκε αρχικά στη διαδικτυακή πλατφόρμα του οργανισμού ως [διαδραστικός ψηφιακός χάρτης](#).

Βιογραφικά Επιμελητών

Ο **Δρ. Maurizio Borriello** είναι ναυτικός εθνογράφος, ναυπηγός και φωτογράφος/βιντεογράφος ντοκιμαντέρ. Έχει εργαστεί σε διάφορα ναυτικά μουσεία και κέντρα συντήρησης πλοίων στη Νορβηγία αναστηλώνοντας ξύλινα πλοία που αναγνωρίζονται ως ιστορικοί ναυτικοί θησαυροί από τη Νορβηγική Διεύθυνση Πολιτιστικής Κληρονομιάς και έχει διεξαγάγει εκτεταμένη επιτόπια έρευνα σε ναυπηγεία στη Νοτιοανατολική Ασία, την Ινδία και τη Μεσόγειο. Η διδακτορική του έρευνα επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη μιας βιώσιμης μεθόδου ναυπήγησης ξύλινων σκαφών, συνδυάζοντας σύγχρονες τεχνολογίες με τεχνικές που καταγράφηκαν και τεκμηριώθηκαν κατά τη συγκριτική εθνογραφική μελέτη του. Αυτή τη στιγμή εργάζεται ως εκπαιδευτής ναυπήγησης σκαφών στην Albaola Itsas Kultur Faktoria. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στις Ασιατικές και Αφρικανικές Γλώσσες και έχει λάβει τον διδακτορικό του τίτλο από το Πανεπιστήμιο της Naples l'Orientale.

Ο **Jacob Moe** είναι ντοκιμαντερίστας και αρχειονόμος. Είναι ιδρυτής και επικεφαλής ερευνητής του Δικτύου Αρχιπέλαγος, μιας πρωτοβουλίας για την έρευνα και τεκμηρίωση της οπτικοακουστικής κληρονομιάς, του πολιτισμού και της υλικής γνώσης στα νησιά των Κυκλάδων. Ής παραγωγός ταινιών και ραδιοφώνου, έχει συντονίσει επιτόπιες έρευνες και προγράμματα που βασίζονται στην τοπική κοινότητα στο Αιγαίο και στη Βραζιλία, σχετικά με θέματα όπως την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, οι παραδοσιακές τέχνες και τα εγχώρια μέσα. Είναι κάτοχος πτυχίου Πολιτικών Επιστημών από το Pomona College.

Δελτίο Τύπου #11

18 Ιουνίου 2024

Σχετικά με το Δίκτυο Αρχιπέλαγος

Τα νησιά του Αιγαίου είναι καταφύγια διασπορικού πολιτισμού, παραδοσιακής γνώσης και βιοποικιλότητας. Ωστόσο, σήμερα, επιταχυνόμενες αλλαγές όπως ο υπερτουρισμός και η παγκόσμια κλιματική κρίση ασκούν τοπικές πιέσεις σε αυτές τις παράκτιες κοινότητες, απειλώντας τα συστήματα γνώσης τους και τις περιβαλλοντικές ισορροπίες. Σε αυτό το πλαίσιο, το Δίκτυο Αρχιπέλαγος αντιλαμβάνεται τις Κυκλάδες ως εργαστήρια επιτόπιας έρευνας, προγραμμάτων φιλοξενίας, εκδόσεων, ψηφιακών έργων και δημόσιων προγραμμάτων. Η πρωτοβουλία λειτουργεί στη διασταύρωση των οπτικοακουστικών πρακτικών, της πολιτιστικής ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος, παρέχοντας ελεύθερη πρόσβαση στις ψηφιακές συλλογές της, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής και περιφερειακής μνήμης μέσω των δράσεων τεκμηρίωσης και του δημόσιου προγράμματός της.

Για να ενημερώνεστε για την πορεία κάθε δράσης και να μαθαίνετε πρώτοι νέα από το πεδίο και τις επερχόμενες εκδηλώσεις του Δικτύου Αρχιπέλαγος, ακολουθήστε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή επισκεφθείτε το archipelagonetwork.org.

Social Media:

Instagram: [@archipelago_net](https://www.instagram.com/archipelago_net)

Facebook: [@archipelagonet](https://www.facebook.com/archipelagonet)

LinkedIn: [Archipelago Network](https://www.linkedin.com/company/Archipelago-Network)

Vimeo: [@archipelagonetwork](https://www.vimeo.com/archipelagonetwork)

Mixcloud: [@archipelagonetwork](https://www.mixcloud.com/archipelagonetwork)

Για θέματα Τύπου, επικοινωνήστε με το Δίκτυο Αρχιπέλαγος στο comms@archipelagonetwork.org.